

[Ministeren for Grønland.]

med meget længere tid — da visse steder i Grønland ligger så afsides, og fordi der ikke findes regelmæssig postgang. Jeg tror derfor, at lovforslagets affattelse af disse bestemmelser er rigtig, og det skal nok vise sig, at man derved vil opnå at få praktisk talt alle dem, der ønsker at stemme ved folketingsvalg eller landsrådsvalg, frem til stemmeurnerne.

Endelig var det ærede medlem hr. Alfred Jensen inde på opholdsbestemmelserne. Det er klart, at det kan diskuteres, om betingelsen for valgret til landsrådet nu skal være disse 6 måneders bopæl i Grønland og for valgret til kommunalbestyrelsen 3 måneders ophold i vedkommende kommune; men i landsrådet har man ment, at disse bestemmelser skulle opretholdes. Jeg forstod da også på det ærede medlem, at han ikke ville sinke revisionen af denne lovgivning; men det ville blive tilfældet, hvis der skulle optages forhandlinger med landsrådet på ny; så ville der ikke kunne ske noget før til efteråret. Imidlertid skal der jo være landsrådsvalg nu i foråret, og derfor synes jeg, det er vigtigt, at vi får gennemført lovændringerne så hurtigt som muligt, så at de kan træde i kraft. Vi kan så eventuelt senere tage op til diskussion, hvorvidt der skal ske yderligere lempelser vedrørende opholdsbestemmelserne.

Jeg takker for tilslutningen og håber, at vi meget hurtigt kan få gennemført de to lovforslag.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtages uden afstemning.

Formanden: Der er ikke mere på dagsordenen.

I skrivelse af dags dato meddeler arbejdsministeren, at han ønsker her i tinget skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om udvandring.

Det er meddelt mig, at *Reedtz-Thott* ønsker at udtræde af udvalget angående forslag til lov om udlån til arbejderboliger på landet og forslag til lov om tillæg til lov om opførelse af arbejderboliger på landet.

Til at indtræde i det nævnte udvalg i stedet for *Reedtz-Thott* har vedkommende gruppe udpeget *Thestrup*, som herefter er valgt.

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Arbejdsministeren (Bundvad): Jeg skal herved tillade mig for det høje ting at fremsætte forslag til lov om udvandring.

Når jeg har fundet det rigtigst nu at fremsætte forslag til en ny udvandringslov, er årsagen den, at en række regler i den gældende lov af 2. maj 1934 i tidens løb er kommet ud af takt med udviklingen.

Reglerne i loven af 1934, der for en dels vedkommende har rod i den første lovgivning på dette område — lov af 1. maj 1868 om tilsyn med udvandreres befordring — tilsigter for det første en beskyttelse af udvandrerne under rejsen til indvandringslandet. Dette formål søges nået derved, at kun særligt bemyndigede personer — autoriserede udvandringsagenter — må formidle befordringen af udvandrere. Til gengæld er det pålagt udvandringsagenterne til det offentlige at udrede en koncessionsafgift på 1 pct. af billetprisen for rejsen til indvandringslandet for de ved agentens mellemkomst befordrede udvandrere.

Loven tilsigter dernæst — ved oplysningskontoret for udvandring (statens udvandringskontor) — at tilvejebringe de bedst mulige oplysninger om forholdene i indvandringslandene til brug for udvandringsinteresserede og at beskytte udvandrere mod urigtig eller vildledende propaganda eller udnyttelse.

Loven omfatter umiddelbart kun udvandring, som sker med skib til oversøisk havn, men den kan ved kgl. anordning sættes i kraft for udvandring til europæiske lande samt for sådan udvandring, som ikke foregår med skib til oversøisk havn. Dette er ikke sket, og det er derfor alene skibsfarten, som er undergivet de særlige regler om udvandringsagenter, koncessionsafgift m. v., medens den udvandring, som finder sted ad luftveje — i de senere år ca. 50 pct. af den samlede udvandring — ikke er undergivet disse regler.

Denne forskelsbehandling af skibsfart og luftfart har været genstand for stærk kritik fra danske rederorganisationer og store udenlandske skibsfartselskaber, og på denne

[Arbejdsministeren.]

baggrund har arbejdsministeriet overvejet spørgsmålet om på den ene side en lempelse i de hidtil gældende regler med sigte på en tilpasning til den udvikling i trafikmidlernes art og kapacitet, der er sket siden lovens ikrafttræden, og på den anden side en inddragelse af luftfarten under loven.

Når hensens til den udvikling, der har fundet sted ikke alene i trafikmidlernes tekniske standard og kapacitet, men tillige i de — i vid udstrækning på internationalt grundlag hvilende — regler til skibs- og luftfartens betryggelse, er der efter arbejdsministeriets opfattelse ikke længere tilstrækkelig grund til at opretholde de hidtil gældende regler med sigte på udvandrernes beskyttelse under rejsen, endsige til at udvide disse regler til også at omfatte rejser med fly.

Herved bortfalder grundlaget for opretholdelsen af størsteparten af de regler, der indeholdes i den gældende lovs afsnit II-VI samt afsnit VIII om udvandringsagenter, befordringskontrakter og anmeldelser for udvandrere m. v. samt koncessionsafgift, og tilbage bliver kun afsnit I (definition af begrebet udvandrer) samt afsnit VII og IX om oplysningskontoret for udvandring (statens udvandringsskontor). Under hensyn hertil har man ved lovforslagets drøftelse i regeringen overvejet at foreslå loven ophævet i dens helhed.

Det er imidlertid regeringens opfattelse, at der er visse opgaver, der hidtil har påhvilet statens udvandringsskontor, som det offentlige ikke kan skyde fra sig uden derved at forringe den beskyttelse, som hidtil er ydet de samfundsborgere, som af en eller anden grund står foran beslutningen om at udvandre. Dette gælder navnlig den neutrale oplysningsvirksomhed for udvandrere, beskyttelsen af udvandrere mod ansvarsløs propaganda, hvervning eller økonomisk afhængighed og endelig administrationen af de gældende stagiaires-overenskomster (d. v. s. overenskomster mellem stater om udveksling af unge i uddannelsesøjemed).

Jeg kan i denne forbindelse oplyse, at det offentlige i Norge, Sverige og Finland søger for en oplysningsvirksomhed, hvorigenem alle udvandringsinteresserede vederlagsfrit kan få oplysninger om forholdene i de oversøiske lande.

I overensstemmelse hermed er i det foreliggende lovforslag, til hvilket jeg i øvrigt tillader mig at henvide, foreslået opretholdt de regler i den gældende lov, der tager sigte på at skaffe udvandringsinteresserede bedst mulig oplysning om forholdene i indvandringslandene og at beskytte udvandrere mod vildledende oplysninger og propaganda samt økonomisk udnyttelse i forbindelse med udvandringen. Reglerne er samtidig søgt forenklet med henblik på en klargøring og lettelse af administrationen, hvorhos loven foreslås udvidet til også at omfatte sådan udvandring, som finder sted til ikke-oversøiske lande.

Reglerne om autorisation af udvandringsagenter, disses virksomhed, befordringskontrakter, koncessionsafgift etc. med sigte på en særlig beskyttelse af udvandrere under rejsen til indvandringslandet er derimod ikke medtaget i forslaget og vil følgelig bortfalde ved forslagets ophøjelse til lov. Samtidig vil den hidtidige forskelsbehandling af skibstart og luftfart bortfalde. Indtægten ved koncessionsafgift er for finansåret 1958-59 anslået til 25 000-30 000 kr.

Da en gennemførelse af lovforslaget vil medføre en forenkling af det administrative arbejde ved lovens anvendelse, er det foreslået, at administrationen af loven fremtidig henlægges til arbejdsdirektoratet, således at statens udvandringsskontor nedlægges som selvstændig institution. Herved vil foruden en intensivering af den i forvejen bestående kontakt mellem arbejdsanvisningen og udvandringstilsynet opnås en besparelse i udgiften til lønninger m. v., der skønsmæssigt er anslået til 45 000 kr. årlig.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslaget til hurtig og velvillig behandling i det høje ting.

Formanden: Folketingets næste møde holdes i morgen, torsdag den 29. januar, kl. 13 med følgende dagsorden:

1) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til folketingsbeslutning om indkomst- og formueskat af personer til staten [af Poul Møller m. fl.].

2) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændringer i jagtloven.

[Formanden.]

3) *Forespørgsel til finansministeren af Alfred Jensen m. fl.*

Mødet hævet kl. 16⁴⁰.

46. møde.

Torsdag den 29. januar kl. 13.

Formanden: I skrivelse af dags dato meddeler socialministeren, at han ønsker her i tinget skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om tillæg til og ændring i lov om erstatning til besættelsestidens ofre. (Regulering af renteerstatninger) og forslag til lov om en særlig ydelse til enlige mødre.

Skriftlig fremsættelse af lovforslag:

Socialministeren (Bomholt): Hermed tillader jeg mig for det høje folketing at fremsætte *forslag til lov om tillæg til og ændring i lov om erstatning til besættelsestidens ofre. (Regulering af renteerstatninger).*

Forslaget er en følge af den nye lønningslov for statens tjenestemænd, idet de i erstatningsloven omhandlede løbende ydelser, renter til invalider og renter til efterladte — såvel som de årslønbeløb, der lægges til grund ved beregningen af erstatningsydelse — reguleres i takt med tjenestemandslønningerne.

Reguleringerne har ifølge lovens § 33 hidtil fulgt lønningen for en tjenestemand i etaternes 14. lønningsklasse med ét alders-tillæg og stedtillæg efter tjenestemandslovens sats C og foreslås nu — efter at der ved den nye lønningslov har fundet en omgruppering sted af lønningsklasserne — knyttet til den hertil nærmest svarende gruppe: 7. lønningsklasse.

Da ydelserne efter erstatningsloven i det

hele har fulgt svingningerne i statstjenestemandslønningerne, er der i lovforslaget ligeledes optaget en bestemmelse, hvorefter erstatningerne og de i loven omhandlede beløb for årslønnen pr. 1. april 1958 forhøjes med 5 pct., hvilket gennemsnitligt svarer til den pr. 1. april 1958 stedfundne procentvise nettoforhøjelse af lønnen for tjenestemænd, som på dette tidspunkt blev aflønnet i den tidligere 14. lønningsklasse med et alderstillæg og stedtillæg efter sats C.

Reguleringsbestemmelsen i erstatningslovens § 33 har medført, at tillæggene til erstatningsydelse og årslønbeløb for tiden efter 1. oktober 1957 har udgjort i alt 104,6 pct. af erstatningslovens oprindelige beløb. Herefter er nu maksimumsårslønnen 16 368 kr. og minimumsårslønnen 9 207 kr. Eksempelvis udgør renten ved 100 pct. invaliditet og maksimumsårsløn i dag 13 094 kr. 40 øre og renten til en enke uden børn ved maksimumsårsløn 8 184 kr.

Lovforslaget vil betyde, at der straks med virkning fra den 1. april 1958 sker en forhøjelse af maksimums- og minimumsårsløn til henholdsvis 17 187 kr. og 9 666 kr., således at maksimumsrenten herefter bliver 13 749 kr. 60 øre og maksimumsrenten for en enke uden børn 8 593 kr. 50 øre. Derudover vil forslaget medføre, at erstatningsydelseerne fremover reguleres i takt med lønnen til en tjenestemand i 7. lønningsklasse med stedtillæg efter sats C.

Forslaget skønnes at medføre en øjeblikkelig udgift for statskassen på ca. 350 000 kr. årlig, hvortil kommer en stigning på ca. 55 000 kr. for ydelserne efter krigsulykkesforsikringsloven for søfarende, der følger satserne i erstatningsloven og reguleres i takt med disse.

Med disse bemærkninger tillader jeg mig at anbefale lovforslaget til det høje tings hurtige og velvillige behandling.

Endvidere har jeg den ære for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om en særlig ydelse til enlige mødre.*

Forslaget går ud på, at der i det kommende finansår udbetales en særlig ydelse på 2 × 95 kr. til enlige mødre, der opfylder eller — såfremt de ikke havde fået bidraget udbetalt af den bidragsskyldige — ville have opfyldt betingelserne for at få udbetalt børnebidrag af det offentlige i